

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy
85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34
Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-100
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, 31 lipca 2001 roku

RBG-60-S-1/01/MW

Decyzja nr RBG - 30/2001

Na podstawie art. 104 § 1 Kpa, art. 9, art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji konsumentów (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1319), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego, wszczętego na wniosek Roberta Barmy, prowadzącego działalność gospodarczą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „ELEKTROMET” Iwona i Robert Barma z siedzibą w Białej Piskiej przeciwko Gminie Biała Piska **stwierdza się praktykę ograniczającą konkurencję, polegającą na narzuceniu przez Gminę Biała Piska podmiotom mającym być podłączonym do kolektora ściekowego jedynie Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Białej Piskiej jako przedsiębiorcy mogącego budować przyłącza, łączące posesje przy ul. Konopnickiej w Białej Piskiej z kolektorem ściekowym.**

Uzasadnienie:

Robert Barma, prowadzący działalność gospodarczą w zakresie usług instalacyjno – pomiarowych i elektrycznych, wystąpił do organu antymonopolowego o wszczęcie postępowania administracyjnego przeciwko Gminie Biała Piska. Wnioskodawca zarzucił Gminie, iż – po wybudowaniu kolektora ściekowego – zobowiązuje mieszkańców do uzyskania w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Białej Piskiej (dalej: ZWiK) warunków technicznych na wykonanie przyłącza do studzienki kanalizacyjnej oraz zlecić ZWiK wykonanie tego przyłącza.

Wnioskodawca tymczasem gotowy był sam przeprowadzić prace związane z przyłączeniem swojej posesji do kolektora.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny

Gmina Biała Piska zamówiła w Przedsiębiorstwie Przemysłowo – Handlowo –

Usługowym „Zubet” Sp. z o.o. z siedzibą w Elku wykonanie kanalizacji sanitarnej (umowa z dnia 25 czerwca 1999 roku, nr TIOŚ/2228/7/99). Strony wymienionej wyżej umowy ustaliły 36 miesięczny okres gwarancji na wykonane roboty i 12 miesięczny okres gwarancji na urządzenia. Gwarancja na poszczególne odcinki sieci kanalizacyjnej rozpoczyna się od daty odbioru danego odcinka i włączenia go do eksploatacji. Wykonawca zobowiązany jest do usunięcia na własny koszt wad powstałych z jego winy i ujawnionych w okresie gwarancji. W przypadku nie usunięcia wad przez Wykonawcę (Przedsiębiorstwo Przemysłowo – Handlowo – Usługowe „Zubet” Sp. z o.o. z siedzibą w Elku – przyp. UOKiK) w uzgodnionym terminie lub nie stawienia się na przegląd gwarancyjny, Zamawiający (Gmina – przyp. UOKiK) dokona ich usunięcia we własnym zakresie i kosztami obciąży Wykonawcę. Wykonawca zobowiązuje się do naprawienia na własny koszt wszelkich szkód powstałych z jego winy w wyniku prowadzonych robót. Okres rękojmi upływa po 3 miesiącach od dnia upływu gwarancji” (§ 5 umowy).

Gmina poinformowała podmioty (m.in. wnioskodawcę) mające być przyłączone do studzienki kanalizacyjnej o uruchomieniu kolektora sanitarnego i „zwróciła się z prośbą” o wykonanie przyłącza do studzienki kanalizacyjnej. Gmina poinstruowała wnioskodawcę, iż w celu wykonania przyłącza należy uzyskać w ZWiK „warunki techniczne na wykonanie przyłącza oraz zlecić jego wykonanie w terminie do 30 marca 2001 roku dla wyżej wymienionego zakładu.” (pismo z dnia 5 stycznia 2001 roku, znak: TIOŚ 2228/7/99).

Przedkładając organowi antymonopolowemu swe stanowisko, Gmina podniosła, iż zarówno kanalizacja jak i przyłącza zakończone studniami, znajdującymi się już poza ogrodzeniem właścicieli posesji, zostały sfinansowane przez Gminę. Zdaniem Gminy, w związku z tym, że kolektor jest w okresie 3 letniej gwarancji, prace na nim wykonywać może wyłącznie wykonawca tj. Przedsiębiorstwo Przemysłowo – Handlowo – Usługowe „Zubet” Sp. z o.o. z siedzibą w Elku lub ZWiK w Białej Piskiej, „w przeciwnym razie warunki gwarancji zostaną zerwane”.

Wnioskodawca zarzucił, iż „w żadnym paragrafie (umowy – przyp. UOKiK) nie występuje stwierdzenie, jakoby tylko ZWiK był upoważniony do prac na kolektorze, i że w przypadku wykonania prac przez inną firmę zostaną utracone warunki gwarancji”. Wnioskodawca wyraził pogląd, iż z protokołu odbioru wynika, iż „ZWiK jest tylko użytkownikiem kolektora, a prace naprawcze w ramach gwarancji należą do obowiązków firmy Zubet”. Wnioskodawca poinformował również organ antymonopolowy, iż po jego interwencji w UOKiK i zapytaniu na sesji, otrzymał odpowiedź, w której Gmina stwierdza, że inwestor może sam zakupić rury i wykonać podkop, ale podłączenie w dalszym ciągu może wykonać jedynie ZWiK. Wnioskodawca stoi na stanowisku, że nowa propozycja Gminy niczego nie zmienia, gdyż sprowadza się jedynie do ułatwienia pracy ZWiK. Wnioskodawca kwestionuje

również zasadność występowania do ZWiK o wydanie warunków technicznych na prowadzenie inwestycji, skoro *de facto* ZWiK wydaje je sam dla siebie.

Wnioskodawca wykonał samodzielnie instalację kanalizacyjną, w związku z czym ZWiK obciążył go opłatą za odprowadzanie ścieków bez uzgodnienia ze ZWiK i wezwał do jej uiszczenia.

Prezes Urzędu zważył co następuje

Kanalizacja odprowadzająca ścieki w Białej Piskiej jest własnością Gminy. Administratorem infrastruktury służącej lokalnej gospodarce wodno – ściekowej jest ZWiK. Gmina jako podmiot zamawiający i finansujący inwestycję polegającą na budowie kolektora ściekowego, oraz decydujący o sposobie podłączenia podmiotów dostarczających ścieki do lokalnej sieci kanalizacyjnej ma – na tak wyodrębnionym rynku - pozycję monopolistyczną.

Prezes Urzędu prowadzi postępowania antymonopolowe mając na względzie interes publicznoprawny. Konkretny stan faktyczny, zasygnalizowany przez wnioskodawcę, którego istota sprowadza się do sporu o przyłączenie posesji przy ul. Konopnickiej 50 w Białej Piskiej do kolektora sanitarnego wraz z przepompownią ścieków stanowi jedynie podstawę do zakwestionowania ogólnych mechanizmów prowadzenia inwestycji i rozliczania się z właścicielami posesji, przyłączanych do sieci wodociągowej. Organami właściwymi do rozpatrywania sporów prywatno – prawnych są sądy powszechne. W związku z tym organ antymonopolowy nie poddał merytorycznej analizie kwestii związanych z uprawnieniami wnioskodawcy do prowadzenia robót przy urządzeniach służących do odprowadzania ścieków i doprowadzania wody.

Na podstawie art. 49 Kc kolektor ściekowy i wszelkie inne urządzenia służące do odprowadzania wody nie należą do części składowych gruntu lecz wchodzą w skład przedsiębiorcy lub zakładu prowadzącego działalność polegającą na odprowadzaniu ścieków. Przyłącze (czyli odcinek rurociągu) dopóki nie zostanie podłączony do sieci wodociągowej w taki sposób, że stanie się jej częścią składową, dopóty stanowi własność podmiotu, który ma zostać przyłączony do sieci (vide: art. 191 Kc).

Z zebranych w toku postępowania dowodów wynika, iż Gmina narzuciła podmiotom przyłączanym do sieci wodociągowej obowiązek skorzystania – przy wykonywaniu przyłącza – z usług ZWiK. Gmina uzależniła umożliwienie z korzystania z wybudowanego kolektora i przepompowni ścieków od zlecenia wykonania przyłącza ZWiK.

Organ antymonopolowy nie dał wiary wyjaśnieniom Gminy, według której z umowy wynika, iż prace na kolektorze wykonywać może jedynie

Przedsiębiorstwo Przemysłowo – Handlowo – Usługowe „Zubet” Sp. z o.o. z siedzibą w Elku lub ZWiK w Białej Piskiej. Umowa nr TIOŚ/2228/7/99 nie zawiera żadnych postanowień dotyczących obowiązku zlecenia wykonania przyłącza ZWiK. Nie istnieją zresztą – zdaniem organu antymonopolowego – żadne racjonalne przesłanki, które uzasadniałyby zlecenie wykonania przyłączy jedynie spółce komunalnej. Narzucanie usług ZWiK przez Gminę podmiotom przyłączanym do kolektora:

a. dyskryminuje przedsiębiorców, którzy posiadają uprawnienia i kwalifikacje do wykonywania tego rodzaju prac, bowiem odgórnie, bez uzasadnionej przyczyny pozbawia się tych przedsiębiorców dostępu do potencjalnych klientów;

b. pozbawiania je możliwości wyboru przedsiębiorcy, który mógłby wykonać przyłączenie do kolektora i jednocześnie zmusza do wyboru jedynej oferty - ZWiK w Białej Piskiej.

Gmina uprzywilejowując ZWiK w zakresie wykonywania przyłączy do kolektora ograniczyła konkurencję na lokalnym rynku usług związanych z gospodarką wodno – ściekową. Zdaniem organu antymonopolowego, konsekwentne egzekwowanie od przedsiębiorców zamierzających dokonać przyłączenia posesji do kolektora, uprawnień do dokonywania tego typu prac (plus wprowadzenie nadzoru budowlanego) dawałoby rękojmię bezpieczeństwa prowadzonych robót.

Ewentualny wybór tylko jednego przedsiębiorcy, świadczącego usługi danego rodzaju na rzecz lokalnej społeczności mógłby nastąpić w drodze np. przetargu, w toku którego potencjalni usługodawcy byłiby w stanie zaprezentować swe oferty, a Gmina wybrałaby najlepszą (ze względu na jakość wykonywanych usług i cenę) ofertę.

Postępowanie Gminy w przedmiocie wyboru podmiotu wykonującego przyłącza do kolektora świadczy – zdaniem organu antymonopolowego - o celowym działaniu ograniczającym konkurencję na rynku usług związanych z sektorem wodno – kanalizacyjnym. Wyeliminowano z rynku innych przedsiębiorców niż spółka komunalna (ZWiK) – nie dano im nawet szansy zaprezentowania swych ofert.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem niniejszej Delegatury w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia niniejszej decyzji.

Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Andrzej Chajęcki

Otrzymują:

Przedsiębiorstwo Produkcyjno –
Usługowo – Handlowe
„ELEKTROMET”
ul. Dolna 2F
12-230 Biała Piska

Urząd Miasta i Gminy
Pl. Mickiewicza 25
12-230 Biała Piska